ZWIĄZKOWIEC POLSKI

Organ Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłowych i Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej w Sosnowcu.

Nr. 9—12
(ogólnego zbioru 731 - 34)

Sosnowiec, w grudniu 1935.

Rok XV.

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Sienkiewicza 17a Telefon 3-02. Skr. poczt. Nr. 120.

„Związkowca Polskiego" redaguje wybrany przez Zarząd Związku Komitet Redakcyjny, który ponosi moralną odpowiedzialność za kierunek i całokształt pisma.

Przedpłata za „Związkowca Polskiego" wynosi 2 Złote 20 groszy kwartalnie. Dla członków bezpłatnie.

W organizacji i pracy — potęga i przyszłość Polski.

Wszystkim Członkiniom i Członkom

Czytelniczkom i Czytelnikom

serdeczne życzenia

„Szczęśliwego Nowego Roku"

składa

Zarząd Główny Związku

i

Redakcja „Związkowca Polskiego".

BILANS.

Fala dekretów już spłynęła. Podatki zostały podwyższone, natomiast Rząd wprowadził szereg obniżek, które powinny wpłynąć równoważąco na zachwiane budżety pracownicze. Piszemy powinny gdyż, jeżeli chodzi o pracowników przemysłowych, nie będą one miały wielkiego wpływu, a nawet mogą mieć ujemny.

Postaramy się to twierdzenie uzasadnić. Pracownik przemysłowy opłacać będzie podatek dochodowy od dochodu ponad 125 zł. miesięcznie. Wprowadzono podwyższony podatek dla tych podatników, którzy już go przedtem opłacali. To jest obciążenie budżetu dochodowego. Z drugiej strony są obniżki komornego, podatku od lokali, procentów od pożyczek budowlanych, żelaza, węgla, cukru i papieru. Chwilowo nic więcej. Zastanówmy się, jakie korzyści z tego odnosi pracownik zatrudniony w przemyśle: pracownik umysłowy, zatrudniony w przemyśle prywatnym, ma przeważnie wolne mieszkanie z oświetleniem i z opałem. Wartość tych świadczeń w naturze jest ustalona w pewnych określonych kwotach i podawana jako dodatek do wynagrodzenia gotówkowego. Jeżeli teraz wartość świadczeń w naturze zostanie obniżona, wtedy spadnie ogólny dochód pracownika, co będzie miało wpływ na wymiar świadczeń ubezpieczeniowych. Sama zaś obniżka cen artykułów przemysłowych wytworzyć może tendencję ze strony pracodawców do obniżania płac, czego dowody mamy nietylko z przeszłości, ale i teraz już notujemy kilka wypadków masowego wypowiedzenia pracownikom umysłowym umów o pracę

Do czego zmierzają te wymówienia, nie trudno odgadnąć. I tu zachodzi nowe niebezpieczeństwo, a mianowicie, że ta maksymalna zdolność konsumcyjna, o której wspomina Ministerstwo Opieki Społecznej w najnowszym okólniku do inspektorów pracy, nie zostanie zachowana!

Podkreślamy, że istnieje niebezpieczeństwo tylko, albowiem do tej chwili jeszcze nie zapadły decyzje odnośnie do losu tych pracowników, którzy otrzymali wypowiedzenia umów o pracę. Niedawno odbyła się konferencja w Ministerstwie Opieki Społecznej, na której przedstawiciel jednej z kopalń oświadczył bez ogródek, że musi szukać oszczędności wobec obniżenia ceny węgla przez Rząd. Sprawa jest przeto jasna. Pracownicy przemysłowi nie spłacili jeszcze pożyczki inwestycyjnej, będą płacić podwyższony podatek dochodowy, z przeprowadzonych dotąd obniżek odnoszą niewielkie korzyści, a tu znowu przygotowuje się zamach na ich zarobki. Rok 1935, który zdawało się, przyniesie rzeszom pracowniczym ulgę, zamiast niej przyniósł nowe obciążenia i nowe rozczarowania. Jeżeli do tego dodamy sytuację, wytworzoną na terenie ubezpieczeń społecznych, które przedstawiają bardzo poważną pozycję gospodarczą dla pracowników, otrzymamy obraz, w którym trudno byłoby doszukać się jakiejś jaśniejszej barwy.

To jest położenie tych pracowników, którzy zarabiają, którzy mają z czego żyć. O wiele jednak tragiczniejszy jest los tych, którzy tę pracę utracili i znaleść jej nie mogą, bo stan zatrudnienia stale się kurczy i tych zastępów młodzieży, która wstępuje w szranki życia i przy pierwszym kroku ponosi odrazu porażkę, daremnie zabiegając o pracę.

To też uważamy, że po wydaniu tych wszystkich rozporządzeń, które są związane bezpośrednio z kwestją budżetu Państwa, Rząd winien, nie zwlekając, przystąpić do rozważania największej bolączki, t. j. bezrobocia i przez zastosowanie bezwzględnych środków dążyć do przywrócenia zdolności konsumcyjnej wszystkim obywatelom bez wyjątku-bez czego nie może być mowy o poprawie gospodarczej.

Sytuacja pracowników jest zatem niedopozazdroszczenia. Gdy się nad tym stanem rzeczy głębiej zastanowimy, dochodzimy jednak do pewnych wniosków: co jest powodem, że prawie zawsze cały ciężar przesilenia gospodarczego spada na barki pracowników, a zwłaszcza umysłowych. Przyczyną tego jest, naszem zdaniem, mała odporność tej warstwy na zakusy pogorszenia ich egzystencji, czy to pochodzące z tej czy z innej strony. Pracownicy umysłowi sami, jako grupa społeczna, są bardzo słabi. Wiedzą o tem, a nic nie zrobili dotychczas aby nabrać sił do walki i wyrobić w sobie większą odporność. Dopiero ostatnie wydarzenia, gdy wszystkie grupy pracownicze, nie wyłączając i robotników, zostały uderzone przez wcielenie jednego z punktów programu rządowego, przywrócenia równowagi budżetu Państwa, a jednocześnie ze strony kapitalistów zostały zagrożone zarobki, co wpływa z chęci odszkodowania za obniżki cen, dopiero te ostatnie wydarzenia niejako zbudziły z drzemki wszystkich pracowników, co znalazło wyraz w licznych wiecach, zjazdach i uchwałach. W akcji tej dominuje jeden zasadniczy ton: jeżeli chcemy, aby się z nami liczono, trzeba się porozumiewać i łączyć. To też Centralna Rada Pracownicza zwołała kongres wszystkich odłamów pracy umysłowej, to też Rada Naczelna Unji ZZPU powzięła uchwałę, aby zbliżyć się do ruchu zawodowego robotniczego. Szuka się sojuszników. U nas w Zagłębiu przemysłowem również tworzy się międzyzwiązkowa reprezentacja pracowników umysłowych, która w programie swoim zapewne nie pominie współpracy ze związkami robotniczymi.

To są objawy bardzo pocieszające i one pozwalają na stwierdzenie, że jednak naszego bilansu zeszłorocznej pracy nie zamykamy z samemi tylko stratami i że w atmosferze szczerej współpracy możemy wierzyć w lepszą przyszłość i nie oddawać się zwątpieniu.

Z życia Oddziałów.

Ostrowiec.

W dniu 14 bm. Zarząd Oddziału Ostrowiec zwołał ogólnopracowniczą konferencję dla omówienia obecnej sytuacji gospodarczej i potrzeby konsolidacji ruchu pracowniczego.

W krótkim treściwym referacie kol. Netzel, wiceprezes Zarządu Oddziału zobrazował obecny krytyczny stan rzesz pracowniczych i wskazał drogi, któremi winne kroczyć organizacje pracownicze, by nie dopuścić do zrealizowania nowych zakusów kapitału, zmierzających do pokrycia obniżek cen kartelowych, kosztem redukcyj uposażeń pracowniczych.

Następnie zreferował ostatnie uchwały Centralnej Rady Pracowniczej, uznając potrzebę stworzenia wspólnego frontu z pracownikami fizycznymi, co zostało przyjęte do wiadomości rzęsistymi oklaskami.

W dyskusji zabierali głos liczni przedstawiciele organizacyj pracowników umysłowych i fizycznych, poczem na wniosek przewodniczącego kol. W. Grunwalda, prezesa Zarządu Głównego Związku, uchwalono odpowiednie rezolucje i przekazano je Zarządowi do dalszego załatwienia.

Starachowice.

Do jednych z pięknych i imponujących uroczystości zaliczyć należy uroczystość obchodu pięcioletniego jubileuszu Oddziału Związku w Starachowicach, urządzonej w dniu 15 bm.

Uroczystość rozpoczęła się od wysłuchania mszy świętej w miejscowym kościele, do którego udali się członkowie pochodem, poprzedzeni liczną delegacją Oddziału Ostrowiec wraz z jego wspaniałym sztandarem.

Następnie w zapełnionej szczelnie sali straży ogniowej, odbyła się uroczysta akademja, rozpoczęta utworami miejscowego chóru.

Prezes Oddziału kol. K. Mijalski wygłosił słowo wstępne, zapoznając zgromadzonych z historją powstania i rozwoju Oddziału.

Przemówienie nagrodzone zostało hucznymi oklaskami, które były wyrazem szczerych uznań za pracę Zarządu Oddziału nietylko za zorganizowanie pracowników w szeregach naszego Związku, lecz i za utworzenie licznych sekcyj jak: chóralnej, tenisowej, narciarskiej i t. d. i za dominujący udział całego szeregu członków Oddziału w pracach prawie, że we wszystkich miejscowych kulturalno-społecznych organizacjach.

Kol. Grunwald, prezes Zarządu Głównego, w swojem przemówieniu, w nadwyraz serdecznych słowach wyraził głębokie uznanie wszystkim kolegom Oddziału, którzy wraz z b. prezesem kol. Janem Rechnio i obecnym kol. K. Mijalskim przyczynili się do tak pomyślnego rozwoju prac w Oddziale, który jest dziś chlubą całego Związku. Mówiąc o zadaniach Związku i pracach Zarządu Oddziału, wskazał na potrzebę konsolidacji ruchu pracowniczego i na potrzebę hartowania ducha, którego nie zmogłaby żadna przeszkoda, nawet w najtrudniejszych warunkach pracy.

Przemówienie to, jak również przemówienia kol. Lacha, członka Zarządu Oddziału Ostrowiec, kol. Netzla, który w imieniu Rady Okręgowej Unji Z. Z. P. U. w Ostrowcu podkreślił znaczenie central pracowniczych, następnie posła p. Zubrzyckiego i delegatów: Związku Oficerów Rezerwy i pokrewnych organizacji pracowników umysłowych i fizycznych, nagrodzone były rzęsistemi oklaskami, co świadczyło o wielkiem uznaniu, jakiem cieszy się Zarząd Oddziału tak w sferach swoich najbliższych kolegów, jak i pokrewnych orgarizacji.

Dowodem dalszego uznania była również obecność na akademji p. Starosty i reprezentacji wojskowości.

Na zakończenie chór odśpiewał cały szereg utworów, a za dobre ich wykonanie nagrodzony został długo niemilknącemi oklaskami.

Po ukończonej akademji liczne grono Koleżanek i Kolegów w miejscowej resursie zasiadło do wspólnego obiadu, a serdeczny nastrój, jaki panował wśród zgromadzonych, pozostawi na długie czasy miłe i niezatarte wspomnienia, tej wzniosłej uroczystości rodziny pracowniczej.

Z frontu pracy.

Na froncie pracy wre walka na wszystkich odcinkach. Pod obstrzałem głównie pozostaje pozycja naszych zarobków i naszych ubezpieczeń społecznych. Przygotowuje się również atak na samodzielność organizacyjną w formie nowej ustawy o Izbach Pracy, o umowach zbiorowych jakoś przycichło.

Świat pracy mobilizuje wszystkie siły. Jak zwykle, uderzyli na alarm pracownicy prywatni. Są najwięcej ruchliwi i niezależni. Odbyły się liczne zebrania, posypały się uchwały, protesty. Niewiele to jednak pomogło, pozycji zarobków nie obroniliśmy, sejm i senat uchwalił pełnomocnictwa, dekrety zostały wydane. Mówią złośliwi, że pracownicy tego nie odczują, bo i tak od dwóch lat płacili na raty pożyczki najpierw Narodową, a potem inwestycyjną. Akcja obronna w sprawie ubezpieczeń natomiast dała pewne korzystne wyniki, a choćby tylko ten jeden, że zaprzestano wreszcie reformować ubezpieczenia. W sprawie tej przedstawiciele Komitetu Wykonawczego Unji ZZPU konferowali z Panem Ministrem Opieki Społecznej, który oświadczył, że istniejąca dziś, a niedawno w prowadzona w życie organizacja ubezpieczeń społecznych, musi przedewszystkiem wykazać w normalnem funkcjonowaniu swą wartość życiową, co byłoby niemożliwe przy stałej reorganizacji. Toteż należy ograniczyć się jedynie do usprawnienia obecnego stanu drogą ostrożnych i przemyślanych posunięć na poszczególnych odcinkach, gdzie życie wykazuje konieczność zmian. Do tych częściowych zmian należy podchodzić rzeczowo i dlatego na-

miętne kampanje prasowe przynoszą szkodę pracy, która ma być wykonana. Na odcinku ubezpieczenia pracowników umysłowych zachodzi potrzeba pewnego przystosowania składek lub świadczeń, lecz sprawa ta wymaga poważnych studjów i będzie załatwiona na normalnej drodze ustawodawczej, przyczem opinje sfer zainteresowanych będą uprzednio wysłuchane. Żądanie przywrócenia samorządu ubezpieczeniowego w zasadzie jest słuszne, lecz sprawa ta wymaga szczegółowego przepracowania. Z chwilą zakończenia tych prac przywrócenie samorządu ubezpieczeniowego będzie mogło nastąpić.

Tyle Pan Minister. Dla nas ma wartość z tego oświadczenia przedewszystkiem zapewnienie, że nie będą te sprawy dekretowane i że przed ostatecznem ustaleniem wytycznych reformy, będziemy mogli swoje wypowiedzieć zdanie.

W związku z wytworzoną sytuacją i ogłoszeniem programu przez Rząd Premjera Kościałkowskiego zostało zwołane zebranie Rady Naczelnej Unji ZZPU w dniu 17 listopada br., które odbyło się w Warszawie. Rada Naczelna powzięła szereg doniosłych rezolucyj, które ze względu na ich ważność przytaczamy w pełnem brzmieniu:

W sprawie ogólnej sytuacji.

W ostatnich dniach Rada Ministrów uchwaliła szereg dekretów, których celem ma być osiągnięcie równowagi budżetowej i ożywienia życia gospodarczego.

Rada Naczelna Unji Z.Z.P.U. stwierdza, iż dekrety podatkowe zmierzają do osiągnięcia zamierzonych celów niemal wyłącznie kosztem warstwy pracowników umysłowych: państwowych, samorządowych i prywatnych Zastosowane zostały najważniejsze środki, krzywdzące i niesprawiedliwe w stosunku do warstwy pracowniczej.

Nadto zamierzone posunięcia nie osiągną swego celu, bowiem obniżą dochód rzeszy pracowniczej, której olbrzymia większość zarabia poniżej minimum egzystencji, oraz jeszcze gorzej uposażonych emerytów, rencistów, wdów i sierot.

Bezpośrednim skutkiem tego posunięcia będzie wielki spadek konsumpcji i dalsze pogłębienie trudności handlu, przemysłu i rolnictwa.

Najbardziej niebezpiecznym skutkiem dekretów obniżkowych będzie ostateczne załamanie wytrzymałości psychicznej społeczeństwa, które widzi od lat pięciu stosowanie tych samych środków, pomimo ich bezskuteczności i przestało wierzyć w dalsze powodzenie realizacji programu tak zwanej „deflacji", przynoszącego najszerszym masom nędzę, Państwu osłabienie gospodarcze, a więc i siły obronnej, korzyści zaś jedynie nielicznym kategorjom uprzywilejowanych.

Osiągnięcie równowagi budżetu Państwa nastąpić powinno na innej drodze, któraby nie prowadziła do ostatecznego wyniszczenia społeczeństwa, a któraby nie czyniła równowagi, osiągniętej za cenę tak drakońskich środków efektem wyłącznie rachunkowym.

W zakresie środków fiskalnych zamiast sięgać do deficytowych budżetów pracowniczych należy:

1) usunąć nadużycia podatkowe, popełniane przez wielkie przedsiębiorstwa i niezwłocznie ściągnąć należne z tego tytułu wielomiljonowe kwoty;
2) wydatnie ograniczyć fundusze reprezentacyjne, dyspozycyjne i znieść luksusowe inwestycje;
3) opodatkować dodatkowo wyższe dochody (niezależnie od źródła dochodu), poczynając od 600 zł. miesięcznie z zastosowaniem szybkiej progresji, tak aby, dochody od 3.000 zł. były opodatkowane conajmniej w rozmiarze 50%;
4) znieść wszystkie dodatkowe pozabudżetowe wynagrodzenia z tytułu kumulacji stanowiska w służbie publicznej i odpowiednie kwoty płynące z tego tytułu z instytucji publicznych i prywatnych przeznaczyć do skarbu państwa;
5) całkowicie wstrzymać wypłatę emerytur emerytom, zarobkującym kwoty, przewyższające razem z emeryturą podstawę ich wymiaru;
6) skonwertować pożyczki państwowe w kierunku obniżenia stopy oprocentowania.

W zakresie środków, któreby mogły przyczynić się do poprawy sytuacji gospodarczej, Rada Naczelna, stwierdzając konieczność dokonania głębszych zmian gospodarszych i społecznych, jako jedynej drogi wyjścia z obecnego impulsu, uważa za niezbędne rozpoczęcie przez Państwo czynnej polityki gospodarczej.

W szczególności zdaniem Rady Naczelnej wszelkie próby zrównoważenia budżetu Państwa i poprawy sytuacji gospodarczej będą bezskuteczne, jeżeli nie będą im towarzyszyły następujące środki:

1) reglamentacja obiegu pieniężnego i towarowego,
2) kontrola społeczna produkcji, finansów i wymiany,
4) obniżenie cen monopolowych i kartelowych,
5) obniżenie kosztów wszelkiego rodzaju pośrednictwa, oraz zniesienie zbędnego pośrednictwa,
6) przejęcie przez Państwo za zaległe podatki, należności publiczno-prawne i długi posiadłości wielko-rolnych na cele reformy rolnej,
7) szerokie finansowanie celowych i użytecznych inwestycyj w drodze robót publicznych.

Rada Naczelna Unji stwierdza, iż stanowisko pracowników umysłowych wynika z położenia gospodarczego tej warstwy społecznej, która mimo gotowości ponoszenia jaknajdalszych ofiar na rzecz Państwa, aż nadto wykazanej choćby udziałem w subskrypcjach obu ostatnich pożyczek — znajduje się obecnie w takiem położeniu, które uniemożliwia dalsze obciążanie zarobków. Do ofiar przeto powinny być skolei pociągnięte klasy posiadające, które pomimo długotrwałego kryzysu przez cały czas osiągały wydatne korzyści materjalne.

Ponadto Rada Naczelna uchwaliła:

1) Rada Naczelna domaga się:
   a) zaniechania zbędnego subsydjowania różnych organizacyj społecznych, prasy i imprez,
   b) zniesienia olbrzymich odpraw dyrektorskich w instytucjach publicznych.
2) Rada Naczelna poleca Komitetowi Wykonawczemu wejście w kontakt z centralami pracowniczemi i robotniczemi w celu obrony wspólnych interesów.
3) Rada Naczelna stwierdza, że szczególnie krzywdzące jest podwójne dodatkowe opodatkowanie pracowników instytucyj publiczno-prawnych, którzy zostali dotknięci nowemi obciążeniami płac w wymiarze niewspółmiernie wyższym

także w stosunku do pracowników państwowych.

4) Rada Naczelna domaga się uwzględnienia w systemie podatku dochodowego od uposażeń stanu rodzinnego opodatkowanych pracowników, oraz zniesienia na ziemiach zachodnich 3%-wego podatku komunalnego.

W sprawie ubezpieczeń społecznych.

Rada Naczelna Unji, stwierdzając:

1) że ubezpieczenia społeczne są przedmiotem ciągłych ataków sfer gospodarczych,
2) że zakres ubezpieczeń społecznych od szeregu lat był ciągle ograniczany i osiągnął obecnie poziom minimalny,
3) że ustawiczne reformy ubezpieczeń społecznych zarówno pod względem organizacyjnym jak i finansowym podrywają zaufanie ubezpieczonych do instytucji ubezpieczeń społecznych,

domaga się:

1—o zaniechania nieustannych reorganizacji na terenie ubezpieczeń społecznych,
2—o przywrócenia pełnego samorządu ubezpieczeniowego,
3—o umożliwienia ubezpieczeniu pracowników umysłowych spełniania swych zadań zgodnie z celami ustawowemi,
4—o przeciwstawienia się tendencjom zniweczenia ubezpieczeń społecznych, jak również tendencjom, zmierzającym do zniszczenia obecnego ubezpieczenia pracowników umysłowych.

W sprawach Izb Pracy.

Rada Naczelna na podstawie tez referenta poleciła Komitetowi Wykonawczemu opracować szczegółowy projekt ustawy o Izbach Pracy oraz równocześnie poleciła, aby z całą energją przeciwstawił się wprowadzeniu takiego prawa o Izbach Pracy, któreby spowodowało ograniczenie zasady wolności ruchu zawodowego, jego kompetencyj lub stworzyło supremację nad nim Izb Pracy, albo też któreby powołało do życia pod nazwą Izb Pracy instytucje pozbawione całkowitej swobody działania, oraz uzależnione od administracji przez udział nominatów w składach Izb, czy też przez możliwość rządów komisarycznych. Powołanie bowiem takich instytucji nietylko nie odpowiadałoby celowi istnienia Izb Pracy, którym jest wyrażanie niefałszowanej opinji świata pracy, lecz byłoby szkodliwe, powodując zbędne obciążenie zubożałych mas pracowniczych na rzecz utrzymania zbędnych stanowisk.

* * *

W tydzień później odbył się pierwszy w Polsce Kongres Ogólnopracowniczy zwołany przez Centralną Radę Pracowniczą. Wypada wyjaśnić, że Centralna Rada Pracow. obejmuje centrale wszystkich odłamów pracowniczych, a mianowicie związków pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych. Kongres zajmował się prawie wyłącznie sprawą wprowadzonych wzgl. projektowanych obciążeń podatkowych. Zaproszeni na Kongres przedstawiciele rządu nie zjawili się.

Uchwały Kongresu są naogół potwierdzeniem stanowiska zajętego przez Radę Naczelną Unji Z. Z. P. U., dlatego nie będziemy ich przytaczać.

Kongres, jakkolwiek był spóźniony i nie wpłynął na decyzję rządu, ma jednak wielkie znaczenie ze względu na ujawnienie nazewnątrz skonsolidowania się świata pracy umysłowej. W przyszłości ta współpraca dotąd bardzo luźna, zacieśni się ku pożytkowi ogółu pracowniczego.

Ubezpieczenia społeczne.

Ze strony naszej organizacji zrobiony był bardzo poważny wysiłek w kierunku obrony ubezpieczeń społecznych. Prowadziliśmy akcję prasową i propagandową. W tym celu został opracowany referat pt. „Jakiej reformy ubezpieczeń społecznych domaga się świat pracy“, następnie rozesłany do oddziałów Związku celem odbycia zebrań i powzięcia rezolucyj. Rezolucje te zostały przesłane Panu Ministrowi Opieki Społecznej, zostały również ogłoszone w organie instytucyj ubezpieczeń społecznych miesięczniku „Przegląd Ubezpieczeń Społecznych“, jako opinja pracowników umysłowych Zagłębia Przemysłowego Dąbrowsko - Krakowskiego.

Niezależnie od zebrań oddziałowych w tej sprawie, odbył się w Sosnowcu wieczór dyskusyjny, jak również wszczęliśmy akcję prasową, dzięki życzliwości redakcji „Ekspresu Zagłębia“, która zarezerwowała dla nas osobną rubrykę.

Komisja dla zbadania stanu finansowego funduszu emerytalnego pracowników umysłowych.

W połowie roku ubiegłego powołana została Komisja Specjalna pod przewodnictwem Prezesa PKO Dr. Grubera, która otrzymała polecenie zbadania stanu finansowego instytucyj ubezpieczeń społecznych i ustalenia wytycznych polityki finansowej na przyszłość. Ostatnio Komisja ta zakończyła pracę wydając drukiem swoje uwagi. Ponieważ sprawa ta interesuje nas niezmiernie, chodzi

---

Do wiadomości Kolegów ławników w Sądach Pracy podajemy, że na podstawie rozporządzenia Ministrów Sprawiedliwości i Opieki Społecznej z dn. 30 listopada 1935 r. termin końcowy okresu kadencji ławników i zastępców ławników sądów pracy i sądów okręgowych, którzy w dniu wejścia w życie prawa o sądach pracy zajmowali te stanowiska, oznacza się dla sądów pracy i okręgowych, znajdujących się w okręgach Sądów Apelacyjnych w Krakowie i Lwowie — na dzień 31 maja 1936, dla sądów pracy i okręgowych, znajdujących się w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie — na dzień 31 grudnia 1936 r.

tu bowiem o kapitały, gromadzone przez pracowników w formie składek, dlatego podajemy w wyjątkach uwagi i wnioski końcowe Komisji, dotyczące działalności b. Z. U. P. U.

Na podstawie przeprowadzonej analizy położenia finasowego Z. U. P. U. nasuwają się Komisji następujące uwagi i wnioski:

Wobec braku wielu podstawowych w tej mierze danych, nie jest możliwe dokładne zbadanie stanu majątkowego Z. U. P. U. W szczególności nie jest możliwe definitywne stwierdzenie czy Z. U. P. U. podoła ciążącym na nim obowiązkom, gdyż Zakład dotychczas (jesień 1934) nie zestawił bilansu technicznego, który zgodnie z postanowieniami ustawy, powinien był być sporządzony według stanu na dzień 1 stycznia 1933 r. Pomimo tego Komisja zbadała dostarczone jej materjały statystyczne, na zasadzie których miał być sporządzony bilans techniczny i sformułowała uwagi jakie powyższe dane jej nasunęły. Z badań tych wynika, że niema równowagi między wysokością składek, a zobowiązaniami Zakładu.

Komisja podkreśla, że cyfry podane w niniejszem sprawozdaniu, wymagają pewnego uzupełnienia. Tłumaczy się to faktem, że Z. U. P. U. nie posiada bilansu otwarcia na 1 stycznia 1934 r. scalonego Zakładu, oraz, że w czasie przeprowadzania badań nie były jeszcze ukończone prace nad zamknięciami rachunkowemi za rok 1933. Zakład nie mógł również przedstawić sprawozdań za rok 1932 b. Zakładów w Warszawie i Lwowie...

...Warunkiem prawidłowego funkcjonowania Zakładu jest właściwa polityka lokacyjna.

Dotychczasowy system lokat posiada braki, w rezultacie czego część aktywów uległa zamrożeniu, pewna zaś część jest nieściągalna.

Straty spowodowane zostały w dużej mierze kierowaniem się przy lokowaniu funduszów względami, które nie zawsze szły w parze z bezpieczeństwem lokat (filantropja, czynnik społeczny)...

...Na przyszłość żadna lokata nie powinna być dokonywana, o ile nie odpowiada warunkom bezpieczeństwa i rentowności...

...Instytucja ubezpieczeniowa nie powinna sobie stawiać innych zadań, **jak tylko gwarantowanie wykonania zobowiązań wobec ubezpieczonego.** Zadania o ogólno-gospodarczem znaczeniu nie powinny należeć do programowych zadań instytucji ubezpieczeniowej...

Nasuwa się jedno tylko pytanie: czy byłoby możliwe takie np. zaniedbanie, jak opóźnienie bilansu technicznego, dalej zamknięć rachunkowych, zwłaszcza b. Zakładów w Warszawie i we Lwowie, gdyby był istniał samorząd. Albo czy byłoby do pomyślenia lokowanie funduszów w ten sposób, że część aktywów uległa zamrożeniu, a część jest nieściągalna. Czy samorząd ubezpieczeniowy wziąłby na siebie odpowiedzialność za lekkomyślne lokowanie rezerw na cele filantropijne. A przecież art. 116 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych zawiera wyraźny przepis, że fundusze Zakładu mają być lokowane w sposób, dający bezpieczeństwo pupilarne. Komisarze zarządzający nie stosowali się do przepisów prawa.

Komisja Specjalna skończyła swoje badania. Pan Minister Opieki Społecznej powołał ostatnio Tymczasową Komisję Rewizyjną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pod przewodnictwam b. kierownika Ministerstwa Pracy i Op. Sp. p. Simona. Z ramienia pracowników umysłowych wszedł wskład tej komisji kol. Anatol Minkowski, b. prezes Kom. Wykon. Unji ZZPU. Przemysł i rolnictwo reprezentują przedstawiciele odnośnych izb gospodarczych. Fakt, że posiadamy tam naszego przedstawiciela, pozwala na przypuszczenie, że Rząd obecny zamierza zerwać z komisarycznemi metodami gospodarowania w instytucjach ubezpieczeń społecznych, jakkolwiek nie jest to jeszcze spełnieniem naszego żądania wprowadzenia pełnego samorządu.

Izby Pracy.

Świat pracy, przedstawiający najwyższe wartości społeczne, które tak wyróżnia Konstytucja, nie doczekał się jeszcze równouprawnienia. Samorząd gospodarczy nie jest zupełny, brak bowiem Izb Pracy. Wynika jednak z oświadczeń przedstawicieli Rządu, złożonych z okazji przedstawiania planu gospodarczego, że sprawa ta jest obecnie aktualną. To też akcja Związku naszego na równi z obroną ubezpieczeń i zarobków jest szczególnie intensywna.

Wspólnie z Radami Okręgowemi Unji ZZPU w Sosnowcu i Katowicach przystąpiliśmy do opracowania tez, na jakich miałaby być oparta struktura Izb Pracy. Tezy te zostały zaakceptowane przez Radę Naczelną Unji i posłużą jako wytyczne do opracowania szczegółowego projektu ustawy, czego ma się podjąć w najkrótszym czasie Komitet Wykonawczy.

Po otrzymaniu projektu zaznajomimy z jego treścią wszystkie Oddziały Związku.

Międzyzwiązkowa Reprezentacja Pracowników Umysłowych.

Z inicjatywy naszego Związku, przedstawionej na Prezydjum Rady Okręgowej Unji ZZPU w Sosnowcu zostało zwołane w dniu 6 grudnia rb. zebranie przedstawicieli wszystkich Związków Pracowników Umysłowych, działających na terenie Zagłębia.

W zebraniu wzięli udział delegaci nauczycielstwa, pracowników pocztowych, sądowych, skarbowych, samorządu powiatowego i miejskiego, artystów scenicznych, pracowników instytucyj ubezpieczeń społecznych, rejentalnych i hipotecznych, bankowych prywatnych, Banku Polskiego, farmaceutów, majstrów i przemysłowo-handlowych.

Zebranie zagaił prezes Rady Okręgewej Unji ZZPU kol. Włodzimierz Grunwald, przedstawiając cel, w jakim ma być utworzona międzyzwiązkowa reprezentacja organizacyj pracowników umysłowych, wchodzących w skład Centralnej Rady Pracowniczej. Wszyscy delegaci jednomyślnie uznali za pożądane i celowe ujęcie w formy organizacyjne ścisłej współpracy, poczem wybrano komisję, która w najbliższych dniach ma opracować regulamin.

W dalszym ciągu kol. Wł. Grunwald zobrazował przebieg kongresu pracowniczego, który od-

był się w dniu 24 listopada r. b. w Warszawie i zaznajomił zebranych z powziętemi tam uchwałami. W końcu poruszona została sprawa Izb Pracy, która wśród delegatów wywołała duże zainteresowanie jako zagadnienie bardzo aktualne.

W dniu 11 grudnia r. b. odbyło się posiedzenie komisji, która ustaliła projekt regulaminu przyszłej organizacji, jako też termin zebrania delegatów celem zatwierdzenia regulaminu, dokonania wyboru władz i nakreślenia programu prac.

Konferencja z Międzyministerjalną Komisją w Sosnowcu.

W dniu 6 listopada br. bawiła w Sosnowcu Międzyministerjalna Komisja dla badania zagadnień gospodarczych. Zgodnie z uchwałą nadzwyczajnego zjazdu przedstawicieli oddziałów, który został zwołany w dniu 4 tegoż miesiąca na skutek alarmów w prasie o stanie finansowym funduszów emerytalnych, zarząd Związku wyjednał audjencję na skutek której odbyła się w Inspektoracie Pracy konferencja z przedstawicielami wszystkich związków działających na terenie Zagłębia. Na konferencji tej złożyliśmy memorjał, omawiając wszystkie aktualne zagadnienia tak z zakresu spraw gospodarczych jak i zawodowych, a mianowicie sprawa polityki lokalnej Zakładu Ubezp. Społ., samorządu w instytucjach ubezpieczeniowych, zamierzonych wówczas obniżek cen i grożącego niebezpieczeństwa obnżek płac, walki z bezrobociem wśród pracowników umysłowych, reformy podatku dochodowego, umów zbiorowych, Izb Pracy, przedstawicielstwa pracowniczego i asystentów inspekcyjnych.

Przedstawiciel Pana Ministra Pracy oświadczył, że postulaty zawarte w memorjale, przedstawi Rządowi, który niewątpliwie rozważy je i wyciągnie odpowiednie wnioski.

Akcja propagandowa.

Doceniając wartość propagandy żywego i pisanego słowa, Komisja Propagandowa Związku rozwinęła w tym kierunku żywą działalność. I tak w okresie od Walnego Zebrania Delegatów, t, j. od połowy czerwca r. b., odbyły się następujące zebrania informacyjne: 3 w Niwce, 3 w Dąbrowie Górniczej, 1 w Borach, 1 w Starachowicach, 2 wiece w Ostrowcu z udziałem kol. Gackiego, 1 w Olkuszu, 1 w Wolbromiu, 1 w grupie Miękinia Oddz. w Trzebini, 1 w Myszkowie i 1 w Częstochowie. Poza tem odbyły się w czasie od 10 do 20 listopada r. b. we wszystkich Oddziałach zebrania nadzwyczajne w sprawie reformy ubezpieczeń społecznych.

Niezależnie od tego odbyły się w Sosnowcu 4 wieczory dyskusyjne, na których sekr. jen. Zw. kol. Ostrowski wygłosił referaty na temat Izb Pracy, budżetu pracowniczego i reformy podatku dochodowego, reformy ubezpieczeń społecznych i środków walki z bezrobociem pracowników umysłowych. O spółdzielczości zaś wygłosił 1 odczyt kol. Wład. Kaleta, prezes Rady Okręgowej Spółdzielni Spożywców w Zagłębiu Dąbrowskiem.

Poza tem zamieszczono w prasie miejscowej szereg artykułów, omawiających zagadnienia aktualne i wywiad z kol. Ostrowskim w „Ekspresie Porannym", który ukazał się w dniu Kongresu Pracowniczego w Warszawie.

Asystenci inspekcyjni.

Po długoletnich staraniach Zarządu Związku zostali wreszcie powołani rozporządzeniem Pana Ministra Opieki Społecznej asystenci inspekcyjni, z czego wypadało z ramienia pracowników umysłowych po jednym w Warszawie, Łodzi i Sosnowce. Asystent nasz będzie działał w 23, 24 i 25 Obwodzie Inspekcji Pracy (Sosnowiec, Dąbrowa Górnicza i Zawiercie). Kandydat przedstawiony przez nas został już przez Ministerstwo zaakceptowany, tak, że w najbliższym czasie obejmie urzędowanie. Będzie to ważne wydarzenie ze względu na konieczność wzmocnienia egzekutywy ustawodawstwa ochronnego pracy, które w wielu wypadkach nie było przestrzegane przez pracodawców.

W obronie dochodu pracowniczego.

W czasie ostatniego miesiąca Rząd wydał cały szereg dekretów realizujących plan gospodarczy. I tak w Dzienniku Ustaw Nr. 82 ukazał się dekret o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych, o obniżeniu komornego i zmianie ustawy o ochronie lokatorów i o podatku od lokali; w Nr. 85 o zmianie (podwyższeniu) ustawy o państwowym podatku dochodowym; w Nr. 86 o zmianie ustawy o kartelach; w Nr. 88 o zmianie ceny węgla i cukru, zaś w Nr. 89 o zmianie cen wyrobów hutniczych. Nas pracowników prywatnych interesuje przedewszystkiem sprawa podwyższonego podatku dochodowego i podatku od rent, co stanowi zmniejszenie dochodu. Poza tem jeszcze interesuje nas sprawa obniżania cen artykułów przemysłowych, jak węgiel, cukier, papier, nafta, żelazo. Dlaczego to drugie? Ponieważ to zagraża naszym płacom. Wiemy dobrze, że przemysłowcy zawsze starają się powetować straty przez obniżanie zarobków. I to nam teraz też grozi. Towarzystwo „Flora" w Dąbrowie Górniczej, Warszawskie Towarzystwo w Niemcach wymówiło pracownikom umysłowym umowy o pracę. Ostatnio dowiadujemy się, że papiernia Steinhagen w Myszkowie wypowiedziała pracownikom umysłowym gratyfikację, dyrekcja Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie narzuciła pracownikom zniżkę płac. To wszystko oczywiście w zamiarze obniżenia wynagrodzeń. Z drugiej strony znów stwierdzamy specjalne pokrzywdzenie rencistów, którzy poza dotychczasowymi podatkami muszą opłacać specjalny podatek na cele zrównoważenia budżetu. To samo jest z pracownikami umysłowymi Państwowej Kopalni węgla w Brzeszczach, którzy mimo, że są pracownikami prywatnymi (kontraktowymi), mają jakoby opłacać podwójny podatek. Te wszystkie fakty wywołały w rzeszach pracowników zrozumiałe zaniepokojenie, któremu dano wyraz na ostatniem plenarnem zebraniu Zarządu Związku w niedzielę 8 grudnia r. b. Poświęcone ono było głównie sprawom gospodarczym.

Po sprawozdaniach przedstawicieli oddziałów i referacie na temat spółdzielczości, wygłoszonym przez kol. Wł. Kaletę, prezesa rady okręgowej spółdzielni spożywców — jako też po omówieniu bieżących wypadków przez prezydjum Związku— rozwinęła się bardzo ożywiona dyskusja, po której zebrani uchwalili następującej treści rezolucję:

Ponieważ wprowadzone przez rząd obniżki cen

pewnych artykułów, jako też niektórych świadczeń nie stanowią naogół dla pracowników umysłowych, zatrudnionych w przemyśle prywatnym rekompensaty za podwyższony podatek dochodowy — obecni na plenarnem zebraniu w dniu 8 grudnia r. 1935 postanawiają zwrócić się do Unji związków zawodowych pracowników umysłowych w Warszawie, aby wystąpiła niezwłocznie do władz z żądaniem wydania rozporządzenia, idącego w kierunku:

1) stabilizacji poziomu dotychczasowych płac, zachodzi bowiem uzasadniona obawa, że przemysłowcy będą usiłowali obniżkę cen przeprowadzoną przez rząd — odbić sobie na wynagrodzeniach pracowniczych, jako też

2) przyspieszenia zreformowania podatku dochodowego, zgodnie z rezolucją rady naczelnej Unji ZZPU z dnia 17 listopada r. b.

3) przyśpieszenia wprowadzenia w życie rozporządzenia o umowach zbiorowych.

Z okazji zawartego w sierpniu 1935 r. ślubu

kol. ZOFJI ŻAKOWSKIEJ

z p. KIKUTEM

składają tą drogą serdeczne gratulacje

Członkowie Oddziału

P. Z. Z. P. P. i H. Rz. P. w Niwce

Niniejszem zawiadamiam, że interwencja Związku, na skutek mojej prośby, w sprawie wysłania mnie przez Ubezpieczalnię Społeczną do Iwonicza na kurację, odniosła skutek pomyślny.

W kilka dni po tej interwencji Sekretarjatu Związku u władz Ubezpieczalni Społecznej otrzymałam zawiadomienie, że w pierwszych dniach września b. r. zostanę wysłana na kurację.

Z tegoto tytułu składam Związkowi serdeczne podziękowania za okazaną mi pomoc.

Z poważaniem
(—) Marja Zielińska.

Kop. „Juljusz", dn. 23. VIII. 1935 r.

Szanowny Panie Sekretarzu!

Zwracam się do Szanownego Pana, jako przedstawiciela P. Z. Z. P. P. i H. Rz P. w Sosnowcu z gorącem podziękowaniem za Jego starania dla uzyskania przezemnie renty wdowiej po ś.p. moim mężu. Starania te w krótkim czasie zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem, co dla mnie jest rzeczą wielkiego znaczenia.

Z poważaniem
(—) Fr. Kaszycowa.

Kop. „Jowisz", dnia 20. IX. 1935 r.

Potwierdzamy z podziękowaniem odbiór pisma Szanownych Kolegów z dn. 9. września b. r. w sprawie podania o rentę starczą dla kol. Hugona Wintera i donosimy uprzejmie, że wymieniony otrzymał już w międzyczasie zawiadomienie z Z. U. P. U. w Chorzowie o przydzieleniu mu renty.

Wobec powyższego składamy Szanownym Kolegom w imieniu kol. Wintera najserdeczniejsze podziękowanie za poniesione łaskawie w powyższej sprawie trudy.

Z koleżeńskiem pozdrowieniem
Za Zarząd Oddziału w Czechowicach
(—) Kopacz. (—) Fr. Posch.

ś. † p.

Mieczysław Skoczyński

długoletni członek P. Z. Z. P. P. i H Rz. P. Oddziału w Jaworznie zmarł dnia 16. grudnia 1935 r. przeżywszy lat 68.

Jan Kruczek

członek P. Z. Z. P. P. i H. Rz. P. Oddziału w Libiążu zmarł śmiercią tragiczną na posterunku pracy w dniu 28. sierpnia 1935 r. przeżywszy lat 27.

Feliks Wijasiński

długoletni członek P. Z. Z. P. P. i H. Rz. P. Oddziału w Grodźcu i w Sosnowcu zmarł dnia 8. października 1935 r. przeżywszy lat 63.

Juljan Zaborowski

długoletni członek P. Z. Z. P. P. i H. Rz. P. Oddziału w Niwce Grupy „Modrzejów" zmarł śmiercią tragiczną na posterunku pracy w dniu 25. listopada 1935 r. przeżywszy lat 39.

Karol Gałuszka

długoletni członek P. Z. Z. P. P. i H. Rz. P. Oddziału w Brzeszczach zmarł śmiercią na posterunku pracy w dniu 21. sierpnia 1935 r. przeżywszy lat 34.

Jan Szwej

członek P. Z. Z. P. P. i H. Rz. P. Oddziału w Sosnowcu, Grupy Babcock-Zieleniewski, ostatnio pracownik Klubu Towarzyskiego naszego Związku zmarł dnia 8. grudnia 1935 r. przeżywszy lat 30.

Włodzimierz Kownacki

długoletni członek P. Z. Z. P. P. i H. Rz. P. Oddziału w Niemcach zmarł dnia 15. grudnia 1935 r. przeżywszy lat 51.

Cześć Ich pamięci!

Redaktor: Kazimierz Ostrowski. Wydawca: Polski Związek Z. P. P. i H. Rz. P.

Druk. Edmund Mirek i S-ka w Sosnowcu.